

IES MARCO DO CABBALLÓN

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

3º ESO

E.F

CURSO 2015-2016

1-ÍNDICE

1-ÍNDICE	páx 2
2-INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	páx 3
3-VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN, ESTÁNDARES DE APREDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CADA UN, COMPETENCIA CLAVE, ELEMENTOS TRANSVERSAIS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	páx 4
4-METODOLOXÍA DIDÁCTICA, INCLUÍNDO AS ESTRATEXIAS A DESENVOLVER POLO PROFESORADO, PARA ACADAR OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, ASÍ COMO ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS	páx 17
5-PROCEDEMENTOS PARA A AVALIACIÓN INICIAL	páx 21
6-PROCEDEMENTOS PARA A AVALIACIÓN CONTINUA	páx 23
7-PROCEDEMENTO DE AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA	páx 24
8-PROCEDEMENTO PARA O SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES	páx 25
9-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE -	páx 26
10-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA	páx 26

2-INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

O IES Marco do Camballón é un instituto situado no concello Vila de Cruces na provincia de Pontevedra. O centro ofrece ensinanzas de ESO, Bacharelato, FP básica 1º e 2º de administrativo, o ciclo formativo de grao medio de técnico de atención a persoas en situación de dependencia e o Ciclo formativo de grao medio de soldadura e caldeiraría. A procedencia do alumnado é moi variada, xa que aos alumnos da vila hai que engadirlle un gran número de rapaces e rapazas das moitas parroquias do concello. En canto ao nivel económico, a zona non presenta grandes desigualdades, cuestión que se transmite ao funcionamento do centro, xa que esta característica actúa como elemento homoxeneizador do alumnado.

Se atendemos ás actuais tendencias pedagóxicas, é cada vez máis preciso organizar a práctica educativa dunha forma sistemática. Isto implica non só o tomar como referentes as bases lexislativas, senón tamén a necesidade de implicar aos diferentes axentes educativos no proceso. Planificar supón prever dun xeito racional as accións necesarias para a consecución duns obxectivos previamente establecidos. A programación debe ser entendida desde unha dobre realidade: como proceso de elaboración e reflexión e como produto, é dicir, a busca de resultados. Agora ben, nunca debe ser entendida como un proceso rematado, senón máis ben de guía e orientación da práctica dos docentes, os cales deberán determinar constantemente a práctica educativa e adecuala ao contexto para a consecución dos obxectivos.

A importancia da educación física na formación do alumnado fundaméntase entre outras cousas no feito de que a promoción da saúde, da hixiene e da condición física favorece a autoestima, ó mellora-la propia imaxe corporal. O coñecemento, dominio e participación nas distintas actividades físicas, xa sexan de tipo expresivo, estético e comunicativo, de tipo lúdico ou de tipo deportivo propician o desenvolvemento persoal, a ocupación do tempo libre, a liberación das tensións, etc, contribuindo a paliar as actitudes sedentarias características das sociedades postindustriais. A práctica regular de actividades físicas, individuais e colectivas, adaptadas ás posibilidades e gustos persoais das alumnas e dos alumnos, facilita a consolidación de actitudes de interese, goce, respecto, solidariedade e cooperación, favorecendo a progresiva acción do alumnado no seu entorno. A

participación en actividades baseadas nas composicións corporais constrúe unha vía máis para potencia-las posibilidades de expresión e comunicación dos alumnos e das alumnas, así como para profundar no coñecemento dos aspectos culturais autóctonos como son as danzas e xogos populares.

Todos estes parámetros configuran unha visión da Educación Física como unha materia que favorece o desenvolvemento persoal e a consolidación da madurez persoal, social e moral dos alumnos e das alumnas desta Etapa, contribuíndo así á consecución dos obxectivos xerais da E.S.O.

3-VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN, ESTÁNDARES DE APREDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CADA UN, COMPETENCIA CLAVE, ELEMENTOS TRANSVERSAIS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRETERIOS DE CUALIFICACIÓN

U.Ds: BALONCESTO E MALABARES

O B X	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIX.	GRAO MIN DE CONS. DE CADA DEST.	COMP. CLAVE
g, k,	B1.1.Coñecemento e valoración da práctica habitual da actividade física na mellora da calidade de vida	B1.1.Coñecer o corpo, adoptando unha actitude crítica ante as actividades con efecto negativo sobre a saúde	EFB1.1.Participa nas actividades con independencia do nivel de destreza alcanzado	Demuestra un mínimo de esforzo e de respecto ós demais	CSC
c, d	B1.2.Aceptación das limitacións propias e dos demais				CSC
b, e, k	B3.1Recoñecemento de posturas incorrectas sabendo buscar alternativas as mesmas.	B3.1.Tomar conciencia da hixiene postural	E.FB3.1.Sabe e utiliza e as posturas correctas durante o estudo, sentado, durmento ou facendo deporte	Sabe cales son as posturas perxudiciais	CAA
b, g, k	B4.1.Utilización adecuada dos xestos técnicos de baloncesto en situacións de xogo e/ou en xogos predeportivos de baloncesto	B4.1Practicar o baloncesto aplicando as regras e xestos técnicos axeitados	EFB4.1.Utiliza os principais xestos técnicos do baloncesto: bote alto e baixo, pases, lanzamentos, accións de defensa ó xogador/a con e sin balón	Soluciona cunha mínima eficacia práctica situacións de xogo ante un adversario (1x1)	CAA, CSC
b, c, d, g, k	B4.2.Coordinación das accións coas do grupo/equipo, participando no xogo de forma cooperativa e comprendendo a estratexia do xogo/deporte colectivo	B4.2.Utilizar a técnica na resolución de problemas motores orixinados en situacións reais de xogo	EFB4.2.Identifica e utiliza a : -Correcta ocupación do espacio. - Desmarque. - Conceptos básicos do ataque. - Sistemas básicos da defensa.	Soluciona cunha mínima eficacia práctica situacións de xogo en grupos reducidos (2x2, 3x3).	CAA CSC
a, b, k	B3.2.Respecto polas normas de hixiene, prevención e seguridade na práctica da actividade física	B3.2.Respecto e cumprimento das normas das clases de Educación física	EFB3.2. Mostra respecto mínimo as regras impostas polo departamento de E.F	Sabe estar en clase e participa en todas-las actividades propostas pola profesora	CAA CSC CSIEE
b	B4.4.Coñecemento das normas e regras principais do baloncesto	B4.4.Coñecer os fundamentos básicos do fútbol.	EFB4.4.Coñece as regras do fútbol	Coñece as regras básicas mínimas para poder xogar	CSC

k, m	B3.3.Coñecemento e valoración como unha alternativa diferente para a ocupación do tempo de ocio a práctica de diferentes xogos alternativos como as bólas malabares	B3.3.Apreciar a función de integración social que ten a práctica das actividades físicas de carácter deportivo-recreativas	EFB3.3.Valora os efectos positivos de saúde e calidade de vida que ten a práctica habitual de actividades deportivas	Recoñece os aspectos positivos da práctica de actividades recreativas como as bólas malabares	CSC CCEC
b	B3.4.Execución de lanzamentos básicos efectuados coas bólas de malabares	B3.4.Practicar os lanzamentos dos xogos malabares individualmente, por parellas e en grupos con 1, 2 e 3 bólas	EFB3.4Realiza lanzamentos básicos nos xogos malabares (con 1,2,3 bolas)	Lanzamentos con 2 bólas	CSIEE
b, c, d, k	B2.1.Posta en práctica de exhibicións de coreografías de malabares e música, individualmente, por parellas ou en grupos	B2.1.Adaptar o traballo coas bolas malabares a composicións musicais individuais, grupo ou parellas	EFB2.1Executa a coreografía individual, de grupo ou por parellas cas bólas malabares	Coopera e acepta as funcións atribuídas dentro dun labor de grupo	CSC CSIEE CCEC CAA
	B1.4.Coñecemento da actuación correcta na RCP (reanimación cardio pulmonar)	B1.4.Coñecer como se realiza unha correcta RCP	EFB1.4.Executa a acción correcta ante unha RCP	Sabe que é unha RCP e o que non se debe facer neses casos	CAA CSIEE

2º TRIMESTRE

UDs: EXPRESIÓN CORPORAL (adaptación) e BÁDMINTON

O B X	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIXAXE	GRAO MIN DE CONS. DE CADA DESTÁNDAR	COMP. CLAVE
e, f	B4.1.Coñecemento do deporte individual e a súas características.	B4.1.Coñecer as características básicas do deporte individual	EFB4.1.Coñece as características básicas do deporte individual	Coñece de forma xeral as características básicas do deporte individual	CAA CSIEE
b, k	B4.2.Experimentación e práctica do bádminton como deporte individual.	B4.2.Experimentar o xogo do bádminton en forma xogada	EFB4.2. Es capaz de xogar o bádminton en campo individual	Es capaz de pasar o volante ó outro campo de forma continuada	CSIEE
e, f	B4.3.Coñecemento das características, regras, e xestos técnicos do bádminton	B4.3.Coñecer e intentar levar a cabo os diferentes golpes do bádminton	EFB4.3. Coñece e é capaz de xogar utilizando os diferentes golpes de bádminton	Conoce e practica os diferentes golpes de bádminton	CAA CSIEE
c, d, g, k	B1.1.Aceptación do nivel persoal de eficacia no xogo.	B1.1.Aceptar as limitacións propias e dos demais.	EFB1.1.Recoñece e acepta as limitacións propias e dos demais	Sabe respetar o contrario durante e despois do xogo	CAA CSC
a, b, k	B2.1.Coñecemento da expresión corporal e dos tipos de linguaxes	B2.2.Coñecer a expresión corporal e os tipos de linguaxes	EFB2.2. Coñece a expresión corporal e os tipos de linguaxes	Respecta e realiza as actividades de expresión corporal proposta pola profesora	CAA CSC
b, e, j, k,	B2.2.Execución e coñecemento de actividades basadas no espazo e a linguaxe	B2.2.Realizar actividades de expresión corporal baseadas no espazo	EFB2.2.Manexa as diferentes linguaxes de expresión corporal baseadas no espazo	Poñe en práctica as diferentes linguaxes da expresión corporal baseadas no espazo	CSIEE CCEC CAA
	B2.3.Distinción do espazo como elemento imprescindible da comunicación				
	B2.4.Coñecemento das diferentes formas de ocupar o espazo				
	B2.5.Utilización do espazo na relación do corpo e do entorno				

<p>B2.6.Coñecemento e uso do que se pode facer do tempo na expresión corporal</p>	<p>B2.6.Realizar actividades de expresión corporal baseadas no tempo</p>	<p>EFB4.2. Manexa as diferentes linguaxes de expresión corporal baseadas no tempo</p>	<p>Poñe en práctica as diferentes linguaxes da expresión corporal baseadas no tempo</p>	<p>CSIEE CCEC CAA</p>
<p>B2.7.Diferenciación entre tempo subxectivo e tempo obxectivo</p>				
<p>B2.8.Distinción entre o ritmo corporal propio e o dos compañeiros/as</p>				
<p>B2.9.Utilización do mimo como forma de expresión</p>	<p>B2.9.Lograr unha expresión corporal mellor a través da utilización da linguaxe do corpo, da expresión da cara e das posturas do corpo</p>	<p>EFB2.9.Utiliza a linguaxe do corpo, a expresión da cara e as posturas do corpo para expresar sentimentos</p>	<p>Intenta expresar sentimentos a través da linguaxe do corpo</p>	<p>CSC CSIEE CCEC</p>
<p>B2.10.Identificación do corpo expresivo: as posibilidades de expresión e comunicación en distintas manifestacións (mimo, danza, dramatización, etc).</p>				
<p>B1.2.Coñecemento de recursos ergonómicos como medio de prevención dos problemas de lombo</p>	<p>B1.2.Coñecer e poner en práctica as normas posturais para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantar obxectos</p>	<p>EFB1.2.Coñece e leve a práctica as normas posturais para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantar obxectos</p>	<p>Identifica as posturas adecuadas para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantando obxectos</p>	<p>CD CSIEE</p>
<p>B1.3.Perseverancia nos exercicios e actividades propostas cun espírito de colaboración e traballo en grupo</p>	<p>B1.4.Mostrar iniciativa e perseverancia a hora de afrontar os problemas e defender as propias opinións</p>	<p>EFB1.4.Mostra iniciativa e mantén a constancia ó afrontar aprendizaxe dos novos coñecementos</p>	<p>Mostrase participativo/a e disposto/a a traballar en equipo</p>	<p>CAA CSIEE CSC</p>

3º TRIMESTRE

U.Ds: DEPORTES ALTERNATIVOS (Indiaca, floorball, beisball, frisbee, fútbol gaélico)

O B X	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIXAXE	GRAO MIN DE CONS. DE CADA DESTÁNDAR	COM P.CL AVE
a, b, g, k	B4.1.Execución e avaliación de habilidades motrices de xeito combinado vinculadas ás acción deportivas, respetando regulamentos específicos	B4.1.Resolver situacións motoras aplicando os fundamentos técnicos e habilidades específicas, das actividades físico-deportivas propostas, en condicións reais ou adaptadas	EFB4.1.Aplica os aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas, das actividades propostas, respetando as regras e normas establecidas	Intenta aplicar aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas, das actividades propostas, respetando as regras e normas establecidas	CAA CSIEE
a, b, c, d, k	B4.2.Práctica de actividades e xogos para a aprendizaxe dos deportes alternativos propostos		EFB4.2. Autovalía a súa execución con respecto ao modelo técnico formulado	Autovalía a súa execución con respecto ao modelo técnico formulado	CSC
k, c, g	B1.1.Respecto e aceptación das regras das actividades, xogos e os deportes practicados	B1.1.Recoñecer as posibilidades das actividades físico-deportivas como formas de inclusión social, facilitando a eliminación de obstáculos	EFB1.1.Amosa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a	Amosa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a	CSC
a, b, c, d, k	B1.2.Papeis e estereotipos nas actividades físico-deportivas como fenómeno social e cultural	B1.2.Recoñecer as posibilidades das actividades físico-deportivas como formas de inclusión social, facilitando a participación doutras persoas independentemente das súas características	EFB1.2.Colabora nas actividades grupais, respetando as achegas das demais persoas e as normas establecidas, e asumendo a súas responsabilidades para a consecución dos obxectivos	Colabora nas actividades grupais, respetando as achegas das demais persoas e as normas establecidas, e asumendo a súas responsabilidades para a consecución dos obxectivos	CSC CSIEE
b, c, g, k	B4.3.Experimentación e práctica do floorball como deporte alternativo	B4.2.Experimentar o deporte do floorball en forma xogada resolvendo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	EFB4.2. É capaz de xogar o floorball resolvendo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	É capaz de xogar a floorball pasando a bola a compañeros/as de equipo e de opoñerse ós adversarios utilizando as estratexias máis axeitadas	CSIEE CAA
b, c, g,	B4.4.Experimentación e práctica do beisball como deporte alternativo	B4.4.Experimentar o deporte do beisball en forma xogada resolvendo	EFB4.4. É capaz de xogar o beisball resolvendo situacións motoras de	É capaz xogar a beisball bateando a bola e de opoñerse ós adversarios	CSC CAA

B4.4.Experimentación e práctica do beisball como deporte alternativo	B4.4.Experimentar o deporte do beisball en forma xogada resolvindo situacións motoras de colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	EFB4.4. É capaz de xogar o beisball resolvindo situacións motoras de colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	É capaz xogar a beisball bateando a bola e de opoñerse ós adversarios utilizando as estratexias máis axeitadas
B4.5.Experimentación e práctica do frisbee como deporte alternativo	B4.5.Experimentar o xogo do frisbee en actividades varias resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	EFB4.5.É capaz de xogar o frisbee resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	É capaz de xogar a frisbee pasando o disco volador a compañeros/as de equipo e de opoñerse ós adversarios utilizando as estratexias máis axeitadas
B4.6.Experimentación e práctica da indiacca como deporte alternativo	B4.6.Experimentar o xogo da indiacca en actividades varias resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	EFB4.6. Es capaz de xogar á indiacca resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	Es capaz de xogar á indiacca pasando o obxecto ós compañeros/as de equipo e de opoñerse ós adversarios utilizando as estratexias máis axeitadas
B4.7.Experimentación e práctica do fútbol gaélico como deporte alternativo	B4.7.Experimentar o deporte do fútbol en forma xogada resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	EFB4.7. Es capaz de xogar o fútbol gaélico resolvindo situacións motoras de oposición, colaboración utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos relevantes	Es capaz de xogar a fútbol gaélico pasando o balón a compañeros/as de equipo e de opoñerse ós adversarios utilizando as estratexias máis axeitadas
B1.1.Aceptación do nivel persoal de eficacia no xogo.	B1.1Aceptar as limitacións propias e dos demais.	EFB1.1.Recoñece e acepta as limitacións propias e dos demais	Sabe respetar o contrario durante e despois do xogo
B1.2.Coñecemento de recursos ergonómicos como medio de prevención dos problemas de lombo	B1.2.Coñecer e poner en práctica as normas posturais para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantar obxectos	EFB1.2.Coñece e leve a práctica as normas posturais para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantar obxectos	Identifica as posturas adecuadas para estar sentado/a tumbado/a, de pe e levantando obxectos
B1.3.Perseverancia nos exercicios e actividades propostas cun espírito de colaboración e traballo en grupo	B1.4.Mostrar iniciativa e perseverancia a hora de afrontar os problemas e defender as propias opinións	EFB1.4.Mostra iniciativa e mantén a constancia ó afrontar aprendizaxe dos novos coñecementos	Mostrase participativo/a e disposta/o a traballar en equipo
B1.4.Desenvolvemento de actitudes de respecto e colaboración á hora de traballar en grupo			

ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Para o tratamento de todos estes temas, a nosa materia, a Educación Física, tomará un papel relevante, xa que as súas características e peculiaridades a destacan como posible materia organizadora de moitos destes elementos. Polo que repercutiremos directa e positivamente sobre os seguintes elementos transversais:

- Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres (IHM)
- Prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidades (PVGPD)
- Prevención e resolución pacífica de conflitos (PRPC)
- Xustiza (X)
- Democracia (D)
- Pluralidade (PL)
- Respecto aos dereitos humanos (RDH)
- Emprendemento (E)
- Liberdade (L)
- Paz (P)
- Seguridade viaria (SV)

A forma en que vemos esta relación destes elementos transversais coa nosa materia é a través dos seguintes apartados:

Coa práctica motriz, os alumnos van construíndo relacións entre o corpo, a actividade motriz e a saúde. Coñecementos sobre hábitos hixiénicos, posturais e nutricionais correctos, etc... Todo isto contribuirá ó coñecemento do corpo en tódalas súas dimensións.

A través da práctica conxunta de actividades físicas o alumnado conseguirá coñecer as características de cada un deles. Igualmente, a práctica de diversidade de actividades físicas contribuirá a eliminar estereotipos sexistas tanto da propia práctica deportiva como os da vida cotiá.

Unha das características da práctica de actividades físicas é a súa constante interacción co medio en que os alumnos viven e en ocasións co medio natural. Desde a nosa materia promoveranse actividades de aprendizaxe que axuden a coñecer o contorno e ter actitudes de respecto, mellora, conservación,... do mesmo.

A práctica de actividades físicas e, especialmente a práctica dos deportes de cooperación/ oposición, propician situacións de tensión, enfrontamento, rivalidade, etc., que é necesario resolver cunha actitude de diálogo; á vez son útiles para promover actitudes básicas de convivencia, respecto, solidariedade, participación, ..

Todos aqueles contidos propios da E.F. referidos ó corpo no espazo e o tempo fomentarán esquemas motores que terán unha transferencia positiva a situacións normais do medio urbano ou vial.

Fomentaranse todas aquelas actitudes de autoestima e de respecto baseadas no coñecemento e aceptación das propias ou alleas posibilidades e limitacións. Igualmente fomentaranse todas aquelas actitudes de aceptación de diferenzas, de solidariedade, de cooperación, tolerancia, comprensión, de participación activa...

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os estándares de aprendizaxe máis conceptuais, utilizaranse instrumentos como:

- Actividades de posta en común, debates, discusións en grupos etc., nas que os alumnos/as reflexionen sobre os feitos que dan significado a súa actividade motriz
- Por medio de probas obxectivas de respostas de opción múltiple.
- Traballos escritos sobre a materia traballada.

Os estándares de aprendizaxe máis procedimentais, utilizaranse como instrumentos de avaliación:

- Probas prácticas específicas individuais ou en grupo que midan as capacidades físicas do alumnado e/ou as destrezas no xogo ou deporte traballado.

- Á vez, avaliaremos estes contidos mediante a asignación de tarefas específicas: axudas e colaboración, organización, planificación, dirección práctica dos diversos xogos e actividades motrices.

Os estándares de aprendizaxe máis actitudinais, utilizaranse como instrumentos de avaliación:

- Diario de clase e fichas individuais con rexistros sistemáticos e continuos mediante a observación da colaboración e cooperación no grupo ou clase, así como noutras actitudes sociais tales como a tolerancia, o respecto, a solidariedade, etc.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A nota de cada trimestre será a media destes tantos por cen:

- a. Avaliación **de estándares de aprendizaxe procedimentais** (70 %): Valoración da práctica físico-deportiva e/ou execución técnica dos movementos específicos.
- b. Avaliación **de estándares de aprendizaxe conceptuais** (20 %): valoración dos contidos teóricos relacionados coa actividade físico-deportiva e de hábitos saudables.
- c. Avaliación de **estándares de aprendizaxe actitudinais** (10 %): valoración do comportamento (actitude positiva e de motivación), traballo (capacidade de esforzo), respecto (a persoas, materiais e instalacións), colaboración, puntualidade, indumentaria deportiva adecuada, traer os neceseres necesarios para a ducha.

Os tantos por centos no 3ºTRIMESTRE variarán a: 70% de práctica e 30% de actitude (debido á falta de estándares de aprendizaxes máis conceptuais)

Para poder facer media con estes tantos por cen e aprobar o trimestre, os alumnos/as deben ter un mínimo de 3´5 na nota do exame teórico.

Os alumnos/as que non entreguen os traballos obrigatorios terán un 0´5 menos na nota final do trimestre.

Os alumnos/as que non se duchen de forma sistemática, salvo causas xustificadas, terán un 0 no tanto por cen que corresponde ós estándares de aprendizaxe máis actitudinais.

NORMAS DA MATERIA DE E.F QUE REFLECTIRÁN DIRECTAMENTE NA CUALIFICACIÓN

Ademais teranse en conta as seguintes **normas** para as sesións de Educación Física que poderán reflectir directamente na nota de cada trimestre e na nota final de curso.

1- As faltas sen xustificar ou calquera outra nota negativa reflectiranse na cualificación da avaliación do seguinte xeito:

- Unha falta sen xustificar ou unha nota negativa: descontarase 0,20 puntos da nota.
- Dúas faltas sen xustificar ou dúas notas negativa: descontarase 0,40 puntos da nota.

E así sucesivamente, seguindo esta progresión.

2-Os alumnos/as que non poidan realizar algunha ou varias sesións de Educación Física deben presentar un xustificante médico e/ou familiar. No caso de non presentar ningunha xustificación por escrito esta situación quedará reflectida na cualificación da avaliación seguindo os criterios do punto anterior. Ademais, terán que realizar un traballo complementario, se así o consideran as profesoras da materia.

3-É obrigatorio a utilización de roupa deportiva e de zapatillas de deporte. O alumnado que non traia estas prendas non poderá participar na sesión de E.F e realizará un traballo teórico.

Os alumnos/as que veñan a clase sen roupa deportiva, zapatillas deportivas desatadas, leven elementos perigosos para a integridade física propia ou a dos compañeiros/as (aneis, pulseiras, reloxo, colares...), melena longa sen recoller, teñan gomas de mascar ou caramelos na boca durante a clase serán penalizados seguindo os parámetros do apartado 1.

4-A ducha despois da clase será obrigatoria. Os alumnos que non traian o cambio quedarán facendo carreira continua ata que termine a sesión mentres seus compañeiros se duchan. Ademais serán penalizados co mesmo criterio do apartado 1 (pode haber unidades didácticas como Expresión Corporal na que non sexa necesaria a ducha, isto quedará a criterio das profesoras).

5-Seremos moi estritas coa puntualidade (só contamos con 50 minutos de clases, os cales temos que utilizarlos para quentar, facer a sesión práctica, volta á calma e ducha). A falta de puntualidade inxustificada será penalizada cos mesmos criterios do apartado 1.

6-Se un alumno/a non fai o exame teórico por falta de asistencia sen xustificar terá que esperar á recuperación.

7-Se un alumno/a non fai o exame práctico por enfermidade, lesión ou falta de asistencia xustificada, a profesora considerará a conveniencia de realizar un exame extraordinario estudando a situación en cada caso.

8-Se un alumno/a suspende unha avaliación por mala actitude poderá recuperala na seguinte avaliación se corrixe o seu comportamento.

CRITERIO COMÚN ACORDADO NA CCP PARA TER EN CONTA AS FALTAS DE ORTOGRAFÍA

*1º e 2º ESO.

-0'05 por cada catro faltas de ortografía.

-0'05 por cada dúas faltas copiadas.

Aplícase o desconto a partir da quinta falta e non se descontan máis de dous puntos (20% da nota).

A cualificación final en xuño será a media das tres avaliacións aprobadas. Os alumnos/as que suspendan, terán que examinarse nas probas extraordinarias de setembro de toda a materia teórica que se impartirá ao longo do curso.

No departamento de Educación Física non usamos libro de texto, pero si empregamos apuntamentos que o alumnado deberá comprar en conserxaría.

RECUPERACIÓN DURANTE O CURSO

Despois de cada avaliación orientarase individualmente a todos aqueles que non chegaran ao 5 na nota final. Con todos eles se planificará a forma de recuperación, que ben pode ser por un lado a realización dun exercicio escrito no terceiro trimestre, a presentación dalgún traballo extra, ou a realización das probas ou exercicios prácticos que a profesora considere oportuno segundo o seu caso particular.

No caso de non superar a avaliación dos tres tipos de estándares de aprendizaxe en cada trimestre, levaremos a cabo unha serie de actividades de recuperación que consistirán no seguinte:

- En relación ós estándares de aprendizaxe máis conceptuais, faremos probas obxectivas e traballos escritos sobre a materia traballada que deberán superar no terceiro trimestre. Aproveitando que non damos material teórico para estudar , faremos todas as recuperacións de contidos relacionados cos estándares de aprendizaxe conceptuais neste trimestre.
- En relación ós estándares de aprendizaxe máis procedimentais, adaptarémonos ó nivel dos alumnos-as sempre que observemos que poñen interese en mellorar e traballan para superar os seu nivel inicial. No caso contrario lles marcaremos uns mínimos individualizados que serán avaliados por medio de probas prácticas
- Con respecto ós estándares de aprendizaxe máis actitudinais, seguiremos avaliándoos mediante a observación da colaboración e cooperación no grupo ou clase, así como noutras actitudes sociais tales como a tolerancia, o respecto, a solidariedade etc, nas actividades de oferta deportiva do centro e na clase , independentemente do nivel de destreza alcanzado.

4-METODOLOXÍA DIDÁCTICA, INCLUÍNDO AS ESTRATEXIAS A DESENVOLVER POLO PROFESORADO, PARA ACADAR OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, ASÍ COMO ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

4.1-METODOLOXÍA DIDÁCTICA DA EDUCACIÓN FÍSICA

Seguirase unha aprendizaxe significativa e por descubrimento, sen desbotar a aprendizaxe por recepción para determinadas situacións nas que os contidos ou actividades a formular sexan moi complexas ou con certo grado de perigosidade se non se fan dunha forma máis controlada e analítica.

Traballaremos os diversos tipos de actividades nas diversas unidades didácticas presentadas: actividades de introdución- motivación, de coñecementos previos, de desenvolvemento, de síntese- resumo, de consolidación e de recuperación

A motivación é un aspecto moi importante para conseguir unha aprendizaxe eficaz. Para promover esta motivación é necesario que as actividades físico- deportivas conecten directamente cos intereses dos alumnos/as. A utilización de medios audiovisuais, instalacións deportivas e material adecuado, as saídas programadas, as xornadas deportivas, os xogos e outras actividades son estratexias motivadoras atractivas.

Si se intentará que os alumnos/as desenvolvan unha conduta motriz autónoma e creativa, pódense empregar diversas estratexias metodolóxicas en función dos contidos que se vaian a tratar:

- Fomentar o movemento espontáneo, non considerando determinados automatismos como resposta motriz única e válida para todos.
- Ofrecer a máxima responsabilidade ó alumno.
- Garantir a participación dos alumnos/as no proceso de toma de decisións (actividades, planificación, avaliación, etc).
- Propiciar un coñecemento que partindo da experiencia motriz se relacione coa propia acción.
- Presentar o deporte como un feito educativo no que prime a participación activa e se evite a discriminación por razón de sexo, nivel de habilidade ou calquera outra circunstancia persoal.
- Perseguir o desenvolvemento equilibrado. Nos aspectos de imaxe e saúde, evitarase crear un culto excesivo ó corpo conforme a patróns estéticos establecidos.
- Garantir un tratamento integrador, unitario e multifuncional, que evite no posible falsas parcelacións e coñecementos illados que distorsionen a comprensión unitaria do movemento e dos seus compoñentes.
- Propiciar unha actitude favorable cara a disciplina estimulando, orientando, marcando e controlando os tempos de execución, indicando as agrupacións, controlando e minimizando

os riscos, establecendo problemas motores etc; e sempre permitindo que os alumnos/as sexan os protagonistas do proceso de ensinanza-aprendizaxe.

En definitiva, a clase de Educación Física permitirá un máximo de participación activa, reducindo ó mínimo os tempos de espera dos alumnos, aproveitando ó máximo os recursos dispoñibles e procurando que o alumno alcance a máxima autonomía.

4.2-MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

MATERIAIS IMPRESOS:

Non se empregará ningún libro de texto para o seguimento da área. Non obstante pode ser que nalgún momento puntual se necesite una bibliografía recomendada para algún traballo monográfico, pero que en calquera caso se atopará na biblioteca do centro ou nos arredores.

Por outra parte o contido teórico da área de E.F. estará baseado nas fotocopias que o profesor considere necesaria para o seguimento correcto da Unidade Didáctica en cuestión, o custo das fotocopias correrá a cargo do alumnado.

RECURSOS MATERIAIS:

Estes materiais son os dominantes na materia e de uso directo na maioría das sesións de E.F. É o materia co que se conta no departamento da área, entre el podemos atopar: colchoeiras, pelotas, cordas, balóns medicinais...

Canto ós recursos de infraestrutura utilizaranse os espazos do propio centro escolar como o ximnasio e os campos no patio e na medida do posible os espazos do contorno próximo como piscina, parque, pavillóns,etc.

MEDIOS AUDIOVISUAIS:

Pódese recorrer nalgunha unidade didáctica a algúns dos denominados “Vídeos didácticos” e en menor medida algún documental ou retransmisión deportiva.

Pódese pedir a realización dalgún vídeo para algunha das Unidades Didácticas feitos polos alumnos/as.

A televisión, o ordenador e cámara fotográficas e de vídeo poden ser incluídas igualmente nalgunha das Unidades Didácticas (sobre todo cando se trata de alumnos que non poden realizar a parte práctica da materia). Exemplos:

a) Uso de ordenador:

- Para a realización de traballos monográficos.
- Envío de traballos, diarios de clase ou outro material a través do correo electrónico.
- Ampliación de contidos por parte do alumnado exento.
- Deseño de apuntes e recursos didácticos para utilizar na aula.
- Para a exposición de clases teóricas sobre acondicionamento físico, deportes, actividades na natureza, etc.

b) Videocámara:

- Gravación de execucións de movementos a nivel individual para avaliar acción motriz do alumnado e corrixir os posibles erros.
- Rexistrar actuacións, coreografías o movementos no grupo para poder avaliar a sincronización de movementos, a adaptación dos movementos ós elementos musicais.
- Avaliar a actuación docente das profesoras.
- Contribuír á autoavaliación do alumnado.

c) Vídeo / televisión:

- Introducir novos contidos (na primeira sesión das unidades didácticas de deportes, xogos alternativos, exercicios de condición física),
- O traballo actitudinal (reflexións sobre a incidencia da actividade física na saúde e os hábitos perniciosos).
- Visualización das gravacións realizadas ca videocámara.
- Mostrar exemplificacións de distintas tarefas motrices.
- Etc.

d) Blog escolar (para o próximo curso):

- Colgar apuntamentos de cada trimestre sobre condición física, normativa dos deportes, sistemas de adestramento, etc.
- Publicación de baremos das diferentes probas físicas.
- Taboleiro de anuncios no que poñer as cualificacións do alumnado, os horarios e datas dos exames e probas de avaliación, información útil sobre contidos complementarios.
- Mecanismo de comunicación entre os docentes e o alumnado e entre o propio alumnado, creándose foros de opinión.
- Etc.

5-PROCEDIMENTOS PARA A AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación constitúe un elemento e proceso fundamental na práctica educativa e permite, en cada momento, recoller a información e realizar os xuízos de valor necesarios para a orientación e toma de decisións sobre o proceso de ensinanza-aprendizaxe. A avaliación é un proceso que debe levarse a cabo de forma continua e personalizada, que ten que ter por obxecto tanto os aprendizaxes dos alumnos/as como os procesos de ensinanza o longo de todo o proceso educativo.

A **avaliación inicial** é un punto clave na avaliación porque serve para mellorar a seguinte programación e en consecuencia a reorganización do traballo. Deste xeito conseguimos un aprendizaxe significativo de nosos alumnos/as, valorando proceso e resultado.

Por tanto a avaliación en educación física debe proporcionar:

COÑECER O RENDIMENTO DO ALUMNO:

Comprobaremos o rendemento aproveitándoo para o mellorar o proceso de ensino-aprendizaxe.

DIAGNOSTICAR:

Diagnóstico do primeiro momento do proceso de avaliación, pretendendo determinar o nivel da situación o do alumno/a en relación cuns parámetros determinados.

- Diagnóstico xenérico: faremos o principio de curso para determinar o nivel de aptitude física e motriz dos alumnos/as e recoller outros datos de información individual requiridos pola natureza do traballo programado.
- Diagnóstico específico: elaborado para diferentes unidades de traballo e inmediatamente anterior a seu desenvolvemento didáctico.
- Diagnóstico de puntos débiles: para corrixir calquera deficiencia no proceso de aprendizaxe, a primeira condición é descubri-la para estudar as causas que a producen e poñer remedios.

VALORAR A EFICACIA DO SISTEMA DE ENSINANZA:

A avaliación do rendemento dos alumnos/as ofrece tamén o profesor/a un motivo de reflexión sobre o currículo elixido, as condicións de traballo e o procedemento de ensinanza utilizado.

PRONOSTICAR AS POSIBILIDADES DO ALUMNO E ORIENTAR:

Es misión do profesor/a orientar e aconsellar en función dos trazos e características de cada alumno/a.

MOTIVAR E INCENTIVAR O ALUMNO/A:

Proposición de tarefas para as que o alumno/a non está preparado, co fin de utilizar o éxito como estímulo para a realización de tarefas con maior dificultade. Iste feedback é decisivo para o progreso no rendemento.

AGRUPAR O CLASIFICAR:

Non establecer os grupos só a criterios de afinidade. Dada as grandes diferenzas entre alumnos/as da mesma idade, os niveis de homoxeneidade serán de forma máis obxectiva.

ASIGNAR CALIFICACIÓNS ÓS ALUMNOS:

Seu obxectivo é dar información os pais e alumnos/as sobre o desenvolvemento da formación. É importante que esa información tenda a restar diferenzas entre alumnos/as e a diminuír a presión dos pais sobre os fillos.

6-PROCEDIMENTOS PARA A AVALIACIÓN CONTINUA

Ten como obxectivo transmitir o alumno/a diferentes retroalimentacións que poden utilizar para optimizar súas estratexias de aprendizaxe.

A avaliación continua en E.F terá un carácter regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo ó proporcionar unha información constante que permitirá mellorar tanto os procesos como os resultados da intervención educativa.

Aspectos a ter en conta á hora de avaliar como profesoras de E.F:

- A acción de avaliar debe realizarse o longo dos procesos de ensinanza e aprendizaxe e non só o final dos mesmos.
- Faise xunto ós alumnos/as, que son participantes principais e non creando distancia respecto a eles.
- A acción de avaliar desenvolve a capacidade de autorregulación dos alumnos/as respecto ás actividades que realizan.
- Permite dirixir os procesos de ensinanza e aprendizaxe.
- Permite establecer se os resultados obtidos forman unha base suficiente para os aprendizaxes futuros dos alumnos/as.

A cualificación en cada unha das tres avaliacións nas que está dividido o curso xerarase a partir dos resultados obtidos por cada alumno/a ata ese momento mediante os distintos procedementos de avaliación descritos anteriormente, tendo en conta que ao estar desenvolvendo unha avaliación continua, os contidos en cada avaliación van aumentando acumulando os vistos nas avaliacións anteriores. Obtemos polo tanto a nota final do curso mediante a media optida polas tres notas dos tres trimestres realizados.

No caso de non superar a avaliación en cada trimestre, levaremos a cabo unha serie de actividades de recuperación que consistirán no seguinte:

- En relación ós estándares de aprendizaxe máis conceptuais faremos probas obxectivas e traballos escritos sobre a materia traballada.

- En relación ós estándares de aprendizaxe máis procedimentais adaptarémonos ó nivel dos alumnos-as sempre que observemos que poñen interese en mellorar e traballan para superar os seu nivel inicial. No caso contrario lles marcaremos uns mínimos individualizados que serán avaliados por medio de probas prácticas
- Con respecto os estándares de aprendizaxe máis actitudinais seguiremos avaliándoos mediante a observación da colaboración e cooperación no grupo ou clase, así como noutras actitudes sociais tales como a tolerancia, o respecto, a solidariedade etc, nas actividades de oferta deportiva do centro e na clase , independentemente do nivel de destreza.

7-PROCEDIMIENTO DE AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

No día e hora fixada por a Xefatura de Estudos para a celebración da **proba extraordinaria** de **Setembro** da materia de Educación Física, os alumnos/as se examinarán dunha proba teórica que corresponderá a todo o contido teórico entregado durante o curso.

8-PROCEDIMIENTO PARA O SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

PROGRAMA DE REFORZO PARA A RECUPERACIÓN DE PENDENTES DE CURSOS ANTERIORES

Este programa está dirixido a aqueles alumnos/as que non superaron os obxectivos da materia de Educación Física no curso anterior. O departamento ten un plan para estes alumnos/as que consiste na realización de diferentes traballos sobre unha serie de temas propostos o a realización de fichas relacionadas co material teórico do curso. A data de entrega é inflexible e fundamental para poder valorar o traballo.

O seguimento do alumnado será semanal con lo que os traballos mencionados serán divididos por apartados para ir vendo a progresión .

A estes traballos hai que sumarlle os dous exames acordados polo claustro e o departamento para facilitar o alumnado o estudo da materia correspondente ao curso en cuestión.

Aqueles alumnos que non entreguen 8 de 10 entregas (ata os exames de febreiro) e 7 de 9 (ata os exames de Maio), non terán dereito os exames parciais.

Cualificación:

- **50%** (da cualificación global): TAREFAS
- **50%** (da cualificación global): EXAMES .(**25%**-exame de Febreiro/ **25%**-exame de Maio)

Co fin de orientar e atender debidamente as necesidades específicas de cada un dos alumnos/as, estes alumnos poderán formular dúbidas e realizar todas aquelas consultas que estimen oportunas a calquera das profesoras membros deste departamento, con vistas a un mellor desenvolvemento de seu proceso de recuperación desta materia, sempre dentro do horario escolar do centro e cando o profesorado , en función de seu horario persoal poida atendelos.

9-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Avaliación do proceso de ensinanza:

Datos estatísticos do número de alumnos/as con:

- Cualificación insuficiente
- Cualificación suficiente
- Cualificación ben
- Cualificación notable
- Cualificación de sobresaliente

En función do numero de alumnos/as, e da nota media da clase, pódenos dicir moito do traballo levado a cabo como:

- O nivel esixido.
- O tratamento dos contidos.
- A efectividade da metodoloxía utilizada.
- A capacidade das profesoras para adaptarse o grupo.
- A capacidade do grupo de adaptarse as novas esixencias das profesoras.

10-INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Para avaliar a presente programación terase en conta:

O seguimento trimestral da mesma, por parte das profesoras que imparten a materia, valorando os obxectivos acadados, a correcta secuenciación da materia, os propios recursos empregados e a metodoloxía didáctica empregada, así como tamén, o nivel da clase e dificultades atopadas. A profesora poderá introducir as medidas correctoras sempre que o estime oportuno. Periodicamente nas reunións de Departamento tratarase sobre ditas cuestións.

Ao final de Curso, os profesoras que imparten a materia, farán un resume global que terá en conta, polo menos, os seguintes aspectos: o grado de cumprimento dos obxectivos acadados e dificultades atopadas. Isto concrétese en:

Avaliación da programación:

Obxectivos:

- Traballáronse todos os obxectivos?
- Afondouse nalgúns especialmente?
- Obxectivos non alcanzados polos alumnos/as
- Cales son a razón de que non se alcanzaran estes obxectivos?
- Grao de consecución de obxectivos.
- Propostas de mellora

Contidos:

- Traballáronse todo os conceptos?
- Cales se desenvolveron especialmente?
- Cales foron as razóns para que se puideran desenvolver?
- Propostas de melloras.

Con todos estes datos elaborarase a programación da materia para o seguinte ano académico. O informe final permitirá logo introducir as modificacións oportunas para os vindeiros cursos.

